

Buletin Informativ

Trimestrul III 2019

Comisia Națională a Pieței Financiare
PIAȚA FINANCIARĂ NEBANCARĂ

Comisia Națională a Pieței
Financiare
mun. Chișinău,
bd. Ștefan cel Mare 77.

+373 22 859 401

+373 22 859 430

PIAȚA DE CAPITAL

VOLUMUL EMISIUNILOR DE VM (mil. lei) *2019 ian-sept :169,92 (↓ 299,0)	INVESTIȚII STRĂINE EFECTUATE PE PIAȚA PRIMARĂ (mil. lei) *2019 ian-sept:20,44 (↑ 3,15)
VOLUMUL TRANZACȚIILOR PE PIAȚA SECUNDARĂ (mil. lei) *2019 ian-sept: 4905,38 (↑ 1460,24)	VOLUMUL TRANZACȚIILOR PE PIAȚA REGLEMENTATĂ (mil. lei) *2019 ian-sept: 3227,3 (↑ 1785,8)
VOLUMUL TRANZACȚIILOR ÎN AFARA PIEȚEI REGLEMENTATE ȘI MTF (mil. lei) *2019 ian-sept: 1675,9 (↓ 282,86)	VOLUMUL TRANZACȚIILOR EFECTUATE ÎN CADRUL MTF (mil. lei) 2019 ian-sept: 2,17 (↓ 42,71)
TRANZACȚII CU PARTICIPAREA INVESTITORILOR STRĂINI *2019 ian-sept: 3761,67 mil. lei	

PIAȚA ASIGURĂRILOR

PRIME BRUTE SUBSCRISE (mil. lei) *2019 ian-sept:1218,1 (↑ 125,9)	DESPĂGUBIRI ȘI INDEMNIZAȚII DE ASIGURARE (mil. lei) *2019 ian-sept: 496,1 (↑ 78,8)
ACTIVE NETE ALE SOCIETĂȚILOR DE ASIGURARE *2019 ian-sept:1197,9 mil lei	REZERVE DE ASIGURARE *2019 ian-sept:1630,6 mil lei
VOLUMUL TOTAL AL PRIMELOR CEDATE ÎN REASIGURARE 2019 ian-sept:260,8 mil lei	

ASOCIAȚII DE ECONOMII ȘI ÎMPRUMUT

PORTOFOLIUL DE ÎMPRUMUTURI ACORDATE (mil. lei) *2019 ian-sept: 933,28(↑ 101,59)	CAPITALUL PROPRIU (mil. lei) *2019 ian-sept: 320,45(↑ 44,83)
DEPUNERI DE ECONOMII (mil. lei) *2019 ian-sept: 569,76 (↑ 79,56)	ACTIVE (mil. lei) *2019 ian-sept: 1053,92 (↑ 112,86)

- * ↑ - creștere față de perioada similară a anului precedent
* ↓ - descreștere față de perioada similară a anului precedent

I. EVOLUȚIA PIEȚEI DE CAPITAL

- 1.1. Piața primară a valorilor mobiliare
  - 1.1.1. Emisiuni înregistrate la înființarea societăților pe acțiuni și emisiuni suplimentare de valori mobiliare
  - 1.1.2. Investiții străine efectuate pe piața primară a valorilor mobiliare
- 1.2. Piața secundară a valorilor mobiliare
  - 1.2.1. Tranzacții cu valori mobiliare pe piața secundară
  - 1.2.2. Tranzacții pe piața reglementată
  - 1.2.3. Tranzacții efectuate în cadrul sistemului multilateral de tranzacționare (MTF)
  - 1.2.4. Tranzacții în afara pieței reglementate
  - 1.2.5. Tranzacții cu participarea investitorilor străini

II. ACTIVITATEA PERSOANELOR LICENȚIATE ȘI AUTORIZATE PE PIAȚA DE CAPITAL

- 2.1. Bursa de Valori a Moldovei
- 2.2. Societățile de investiții
- 2.3. Societățile de registru

III. PIAȚA ASIGURĂRILOR

- 3.1. Prime brute subscrise
- 3.2. Despăgubiri și indemnizații de asigurare
- 3.3. Activele nete și capitalul social ale companiilor de asigurare
- 3.4. Rezervele de asigurare
- 3.5. Reasigurarea
- 3.6. Rezultatele financiare ale companiilor de asigurare

IV. ACTIVITATEA ASOCIAȚIILOR DE ECONOMII ȘI ÎMPRUMUT

- 4.1. Indicatori generali
- 4.2. Portofoliul de împrumuturi acordate
- 4.3. Active
- 4.4. Capitalul propriu
- 4.5. Depuneri de economii
- 4.6. Rezultate financiare

V. ORGANIZAȚII DE CREDITARE NEBANCARĂ

VI. ACTIVITATEA BIROULUI ISTORILOR DE CREDIT

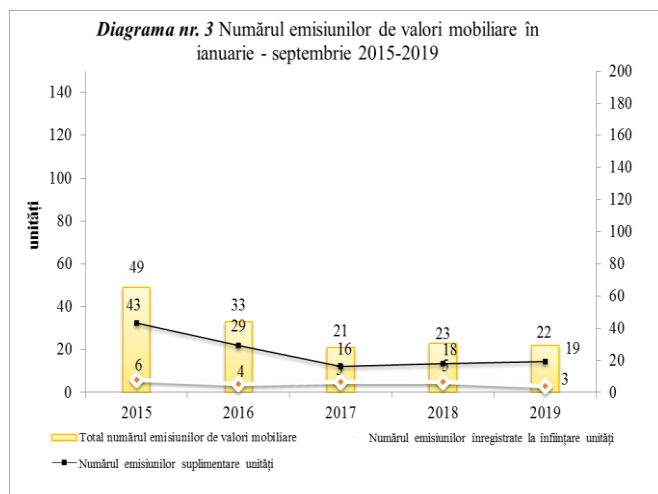
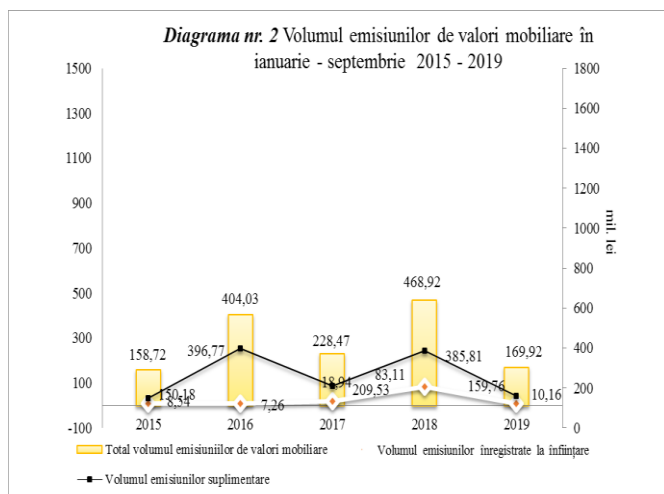
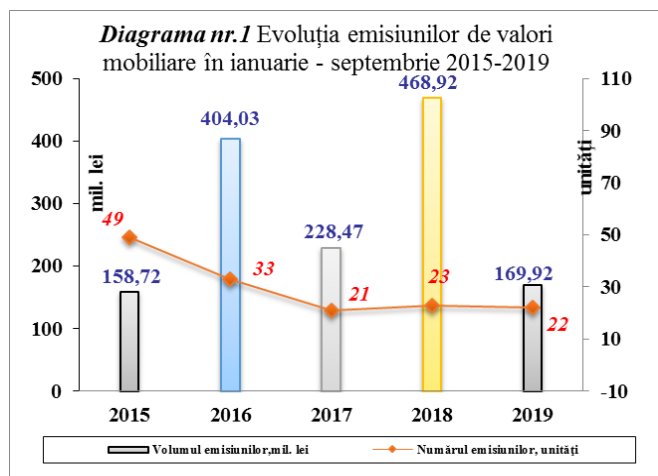
I. EVOLUȚIA PIETEI DE CAPITAL

1.1. Piața primară a valorilor mobiliare

1.1.1 Emisiuni înregistrate la înființarea societăților pe acțiuni și emisiuni suplimentare de valori mobiliare

În ianuarie – septembrie 2019 au fost realizate 22 emisiuni de valori mobiliare în valoare totală de 169,92 mil. lei, ceea ce constituie o descreștere cu 299,0 mil. lei sau cu 63,76% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent (*Diagrama nr.1*).

Evoluția numărului și a volumului emisiunilor de valori mobiliare în ianuarie – septembrie 2015 - 2019 este reflectată în *Diagrama nr.2 și Diagrama nr.3*.

În ianuarie - septembrie 2019 din Registrul de stat al valorilor mobiliare au fost excluse valorile mobiliare a 83 societăți pe acțiuni: 30 societăți ca rezultat al reorganizării și 53 societăți ca rezultat al lichidării (*Tablelul nr.1*).

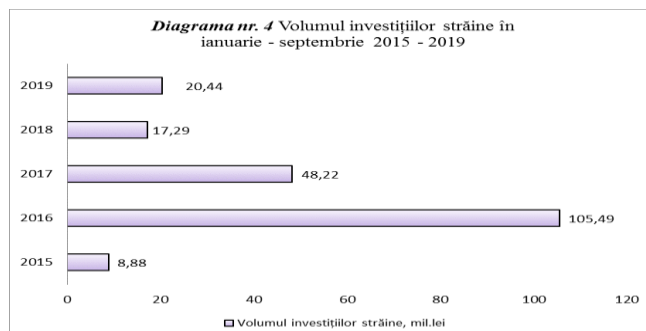
Tablelul nr. 1 Excluderea valorilor mobiliare din Registrul de stat al valorilor mobiliare în ianuarie - septembrie 2015-2019

Indicatori	2015	2016	2017	2018	2019
Numărul înregistrărilor în RSVM ca rezultat al reorganizării societăților pe acțiuni	4	6	4	8	30
Numărul înregistrărilor în RSVM ca rezultat al lichidării societăților pe acțiuni	9	16	11	71	53

1.1.2 Investiții străine efectuate pe piața primară a valorilor mobiliare

În ianuarie - septembrie 2019 fluxul de investiții străine a constituit 20,44 mil. lei sau 12,03% din totalul emisiunilor de acțiuni.

Totodată, volumul investițiilor străine înregistrat în ianuarie - septembrie 2019 a crescut cu 3,15 mil. lei sau cu 18,22% față de aceeași perioadă a anului precedent (**Diagrama nr. 4**).

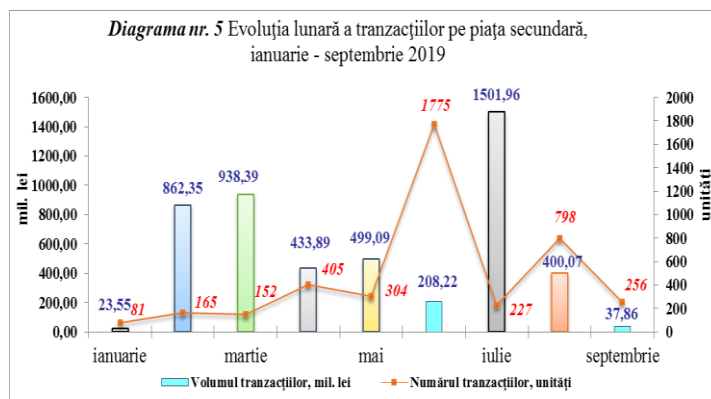

1.2. Piața secundară a VM

1.2.1 Tranzacții cu valori mobiliare pe piața secundară

În ianuarie - septembrie 2019 pe piața secundară au fost efectuate 4 163 tranzacții în volum de 4 905,38 mil. lei, volumul acestora înregistrând o creștere cu 1 460,24 mil. lei sau cu 42,39% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent (**Tabelul nr.2**).

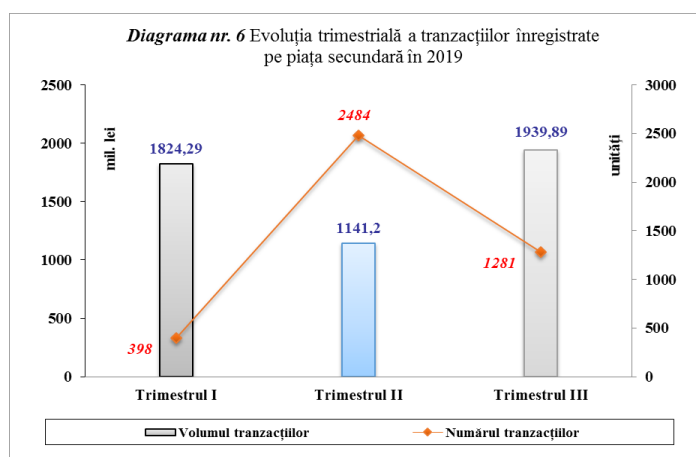
Evoluția tranzacțiilor pe piața secundară în perioada ianuarie - septembrie 2019 se prezintă în **Diagrama nr. 5**.

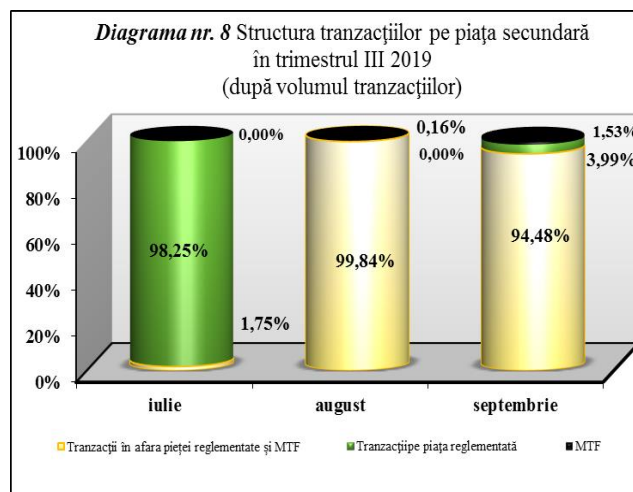
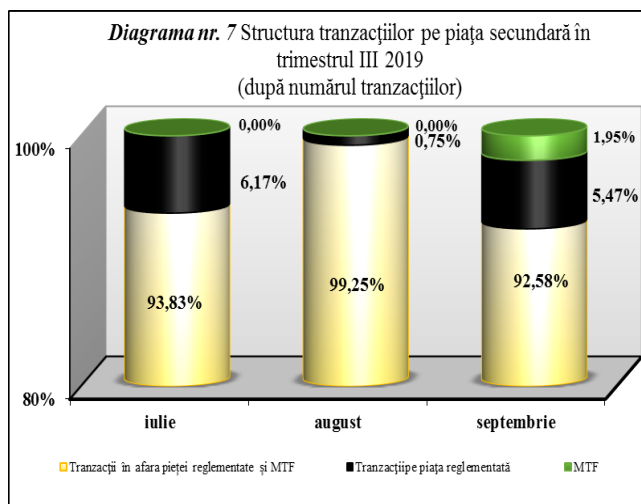
Tabelul nr. 2 Indicatorii privind volumele tranzacțiilor cu valori mobiliare corporative înregistrate în ianuarie - septembrie 2018-2019

Ianuarie - septembrie	Piața reglementată		Sistemul multilateral de tranzacționare (MTF)		În afara pieței reglementate și MTF		Total piața secundară	
	Numărul tranzacțiilor (unități)	Volumul tranzacțiilor (mil. lei)	Numărul tranzacțiilor (unități)	Volumul tranzacțiilor (mil. lei)	Numărul tranzacțiilor (unități)	Volumul tranzacțiilor (mil. lei)	Numărul total al tranzacțiilor (unități)	Volumul total al tranzacțiilor (mil. lei)
2018	245	1 441,50	70	44,88	5 193	1 958,76	5 508	3 445,14
2019	129	3 227,31	42	2,17	3 992	1 675,9	4 163	4 905,38

Cu referire la dinamica trimestrială, se constată că volumul tranzacțiilor evoluează uniform. Trimestrul II înregistrând o descreștere de circa 683,09 mil. lei comparativ cu Trimestru I. Totodată, numărul tranzacțiilor înregistrează o descreștere în Trimestrul III față de Trimestrul II de aproximativ 2 ori (**Diagrama nr. 6**).

Ponderea tranzacțiilor înregistrate pe piața secundară în trimestrul III 2019 după volumul tranzacțiilor și după numărul acestora este reflectată în **Diagrama nr. 7 și Diagrama nr. 8.**

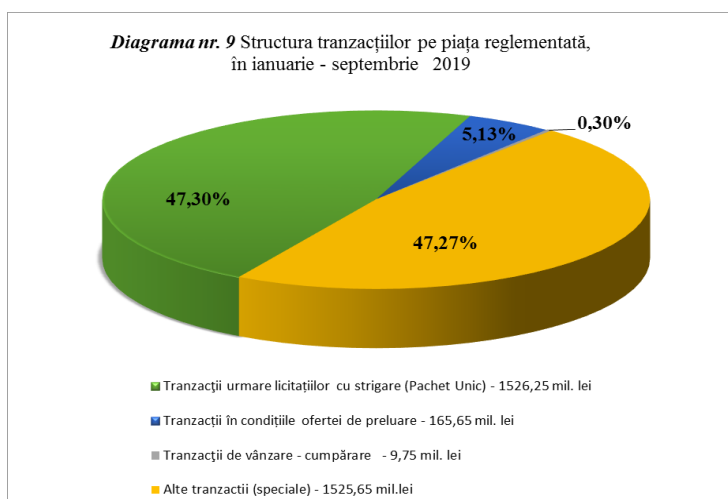
În trimestrul III 2019, pe piața secundară, CNPF a aprobat 3 prospecte ale ofertelor de preluare a acțiunilor (**Tabelul nr.3**).

Tabelul nr.3 Ofertele de preluare pe piața secundară derulate în perioada iulie – septembrie 2019

Nr.	Nr. Hotărârii CNPF	Data publicării în Monitorul Oficial al RM	Denumirea ofertantului	Date despre valorile mobiliare ce constituie obiectul ofertei				
				Tipul ofertei de preluare	Denumirea emitentului	Valoarea nominală, lei	Preț propus, lei	Nr. de acțiuni ce constituie obiect al ofertei
1	nr.27/3 din 01.07.2019	7/5/2019	ESCORT-TRANS SRL	benevolă	REUPIES SA	13,00	6,00	115,209
2	nr.35/1 din 12.08.2019	8/16/2019	ALEXANDRU GHILAȘ, GALINA GHILAȘ, GRINARID SRL	benevolă	LUSMECON SA	50,00	10,00	49,738
3	nr.44/2 din 23.09.2019	9/27/2019	OTP BANK NYRT.	obligatorie	MOBIASBA NCA - OTP GROUP SA	10,00	152,57	325,239

1.2.2. Tranzacții pe piața reglementată

În ianuarie - septembrie 2019 pe piața reglementată au fost efectuate 129 tranzacții sau cu 116 mai puține comparativ cu ianuarie - septembrie 2018. Volumul total al acestora a constituit 3227,3 mil. lei, fiind cu 1785,8 mil. lei mai mult față de perioada similară a anului precedent. Numărul total de valori mobiliare tranzacționate se cifrează la 18,1 mil. unități. Potrivit structurii tranzacțiilor, ponderea maximă după volum revine tranzacțiilor efectuate ca urmare a licitațiilor cu strigare (Pachet Unic) și altor tranzacții (speciale) care constituie 1526,25 mil. lei (47,30%) și

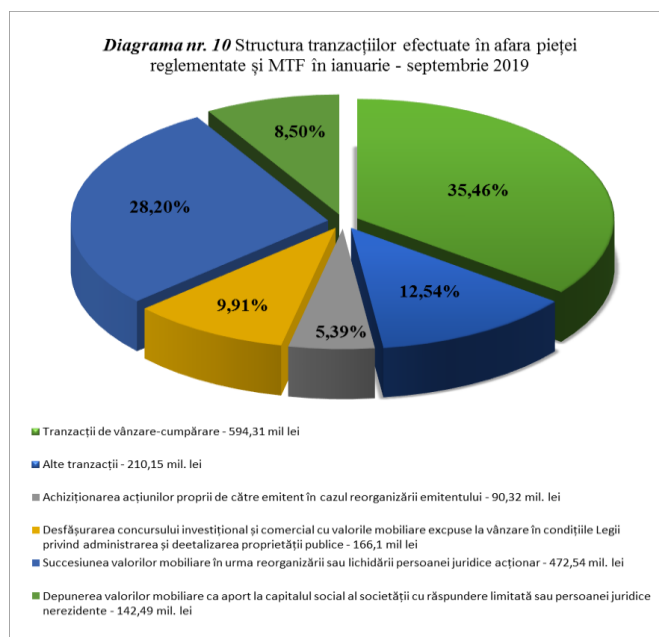
respectiv 1525,65 mil. lei (47,27%) din volumul total al tranzacțiilor efectuate pe piața reglementată. Tranzacțiile ca rezultat al ofertelor de preluare pe piața secundară constituie 165,65 mil. lei (5,13%) iar tranzacțiile de vânzare - cumpărare în volum de 9,75 mil. lei (0,30%) din volumul total al tranzacțiilor efectuate pe piața reglementată (**Diagrama nr. 9**).

1.2.3 Tranzacții efectuate în cadrul sistemului multilateral de tranzacționare (MTF)

În ianuarie - septembrie 2019 în cadrul MTF au fost efectuate 42 tranzacții sau cu 28 mai puține comparativ cu ianuarie - septembrie 2018. Volumul total al acestora a constituit 2,17 mil. lei, fiind cu 42,71 mil. lei mai puțin față de perioada similară a anului precedent. Numărul total de valori mobiliare tranzacționate se cifrează la 0,75 mil. unități de valori mobiliare.

1.2.4. Tranzacții în afara pieței reglementate și MTF

În ianuarie - septembrie 2019 în afara pieței reglementate și MTF au fost înregistrate 3992 tranzacții sau cu 1201 mai puține comparativ cu ianuarie - septembrie 2018. Volumul total al acestora a constituit 1675,9 mil. lei, fiind cu 282,86 mil. lei mai puțin față de perioada similară a anului precedent. Numărul total de valori mobiliare tranzacționate se cifrează la 62,38 mil. unități de valori mobiliare. Ponderea maximă după volum revine tranzacțiilor de vânzare-cumpărare în volum de 594,31 mil. lei (35,46%) urmate de tranzacțiile ca urmare a succesiunilor valorilor mobiliare în urma reorganizării sau lichidării persoanei juridice acționar în volum de 472,54 mil. lei (28,20%). Structura detaliată a tranzacțiilor efectuate în afara pieței reglementate și MTF pentru perioada respectivă este reprezentată în **Diagrama nr.10**.

1.2.5. Tranzacții cu participarea investitorilor străini

Pe parcursul trimestrului III 2019 cu implicarea nerezidenților au fost efectuate 39 tranzacții, dintre care 22 tranzacții de cumpărare, 8 tranzacții de vânzare și 9 tranzacții de donații/moșteniri, valoarea totală a tranzacțiilor a constituit 3761,67 mln.lei (**Tabelul nr.4**).

Tabelul nr.4 Structura tranzacțiilor cu valori mobiliare efectuate cu participarea investitorilor străini pe piața secundară a valorilor mobiliare

Nr	Tipul tranzacției	tr.III 2018			tr.III 2019		
		Nr.tranz., unit.	Nr. VM, unit.	Valoarea VM, mln.lei	Nr.tranz., unit.	Nr. VM, unit.	Valoarea VM, mln.lei
1	cumpărări	104	55.313	0,68	22	21.164.542	1.880,75
2	donații/moșteniri / succesiuni (înscrineri)	2	38.940	1,52	6	610.292	0,71
Total investiții (înscrineri)		106	94.253	2,2	28	21.774.834	1.881,46
1	vânzări	6	9.126	0,15	8	21.154.242	1.880,05
2	donații/moșteniri / succesiuni (retrageri)	2	34.224	1,47	3	2.118	0,16
3	Anulare tranzacție (retragere)	1	10.852	2,17	0	0	0
4	Aport la CS (retragere)	1	5.606.636	237,94	0	0	0
Total retrageri		10	5.660.838	241,73	11	21.156.360	1.880,21
TOTAL TRANZACȚII		116	5.755.091	243,93	39	42.931.194	3.761,67

Pe parcursul trimestrului.III 2019, de către nerezidenți s-au efectuat 9 tranzacții cu acțiunile emise de către bănci în valoare totală de 2951,1 mln.lei, ceea ce constituie 78,45% din volumul total al tranzacțiilor efectuate pe piața secundară cu implicarea investitorilor străini.

Pe parcursul trimestrului III 2019 cele mai semnificative tranzacții au fost efectuate de către nerezidenții din Franța, Ungaria, Cipru, Spania, România și Emiratele Arabe Unite.

II. ACTIVITATEA PERSOANELOR LICENȚIATE ȘI AUTORIZATE PE PIAȚA DE CAPITAL

2.1. Bursa de Valori a Moldovei

Bursa de Valori a Moldovei (BVM) a activat pe parcursul trimestrului III 2019, în conformitate cu licența de operator de piață și autorizația de piață reglementată, eliberată pe termen nelimitat (Hotărârea CNPF nr. 23/3 din 08.05.2015¹) și autorizația de sistem multilateral de tranzacționare, eliberată pe termen nelimitat (Hotărârea CNPF nr.60/8 din 13.11.2015²).

La finele perioadei de raportare mărimea capitalului propriu al BVM a constituit 18,23 mil. lei înregistrat o creștere cu 10,89 mil. lei sau 148,36% comparativ cu perioada similară a anului precedent.

2.2. Societățile de investiții

Pe parcursul trimestrului III 2019 pe piața de capital au activat, în baza licențelor pentru dreptul de a presta servicii pe piața de capital, 15 societăți de investiții, inclusiv 8 bănci.

Prin intermediul societăților de investiții nebankare au fost efectuate 169 tranzacții în valoare totală de 21,28 mil. lei, de circa 4,5 ori mai puțin comparativ cu trimestrul III 2018, dintre care: 37 tranzacții în valoare totală de 1,77 mil. lei au fost efectuate pe piața reglementată; 9 tranzacții în valoare de 1,16 mil. lei au fost înregistrate în cadrul Sistemului Multilateral de Tranzacționare (MTF) și respectiv 123 tranzacții în valoare de 18,35 mil. lei au fost efectuate în afara pieței reglementate.

Prin intermediul băncilor comerciale în calitate de societăți de investiții în trimestrul III 2019 au fost efectuate 32 tranzacții în valoare totală de 2955,05 mil. lei.

Notă* Pe tot parcursul textului numărul și volumul tranzacțiilor efectuate pe PR și în cadrul MTF au fost calculate cumulativ, atât din partea vânzătorului, cât și a cumpărătorului.

2.3. Societățile de registru

În trimestrul III 2019, pe piața de capital au prestat servicii de ținere a registrului deținătorilor de valori mobiliare 8 societăți de registru în baza autorizațiilor acordate de CNPF pentru dreptul de a desfășura activitate profesionistă pe piața de capital.

Conform prevederilor pct. 113 și pct. 115 din Regulamentul privind licențierea și autorizarea pe piața de capital (Hotărârea CNPF nr. 56/11 din 14.11.2014), cerințele obligatorii față de capitalul propriu minim pentru desfășurarea activității de ținere a registrului (1,0 mil. lei) și fondul de garanție (0,3 mil. lei) au fost respectate de toate societățile de registru.

În rezultatul analizei situațiilor financiare întocmite și prezentate de societățile de registru în conformitate cu Instrucțiunea cu privire la raportările persoanelor licențiate și autorizate pe piața de capital (Hotărârea CNPF nr.38/5 din 03.07.2015), se relevă următoarele date agregate: capitalul social și suplimentar – 6,15 mil. lei, capitalul propriu – 12,33 mil. lei, venituri operaționale – 4,33 mil. lei, cheltuieli operaționale – 3,02 mil. lei. În perioada raportată societățile de registru au acumulat un profit net total în mărime de 1,00 mil. lei, cu 39 % mai mult față de perioada similară a anului precedent.

¹ Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.115-123/758 din 15.05.2015.

² Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.311-316/2261 din 20.11.2015.

III. PIAȚA ASIGURĂRILOR

3.1. Prime brute subscrise

La situația din 30.09.2019 activitate licențiată pe piața asigurărilor au desfășurat 14 companii de asigurări. În 9 luni ale anului 2019, primele brute subscrise din activitatea de asigurări au constituit 1218,1 mil. lei, înregistrând o creștere de 11,53% sau cu 125,9 mil. lei, față de perioada similară a anului precedent. Dinamica volumului primelor brute subscrise în ianuarie-septembrie 2015-2019 se prezintă în **Tabelul nr.5.**

Tabelul nr. 5 Volumul primelor subscrise în ianuarie - septembrie 2015-2019

Anul	Prime brute subscrise (mil. lei)	Modificarea față de anul precedent	
		În mărime relativă (%)	În mărime absolută (mil. lei)
2015	909,2	0,99	8,9
2016	1014,6	11,59	105,4
2017	1068,0	5,26	53,4
2018	1092,2	2,27	24,2
2019	1218,1	11,53	125,9

Din volumul total de prime brute subscrise la nivelul pieței asigurărilor, asigurările de viață au generat prime brute subscrise în valoare de 68,8 mil. lei, fiind în creștere cu 2,38%, față de perioada similară a anului 2018. În timp ce, primele brute subscrise în asigurări generale au constituit 1149,3 mil. lei fiind în creștere cu 12,13% față de ianuarie – septembrie 2018.

Ponderea, asigurărilor generale în totalul primelor brute subscrise constituie 94,35% înregistrând o creștere de 0,5 puncte procentuale, iar cea a asigurărilor de viață s-a redus de la 6,15% până la 5,65%. Dinamica primelor brute subscrise pe total și pe categorii de asigurare în 9 luni ale anilor 2015-2019 se prezintă în **Diagrama nr.11.**

Companiile de asigurări, conform raportărilor

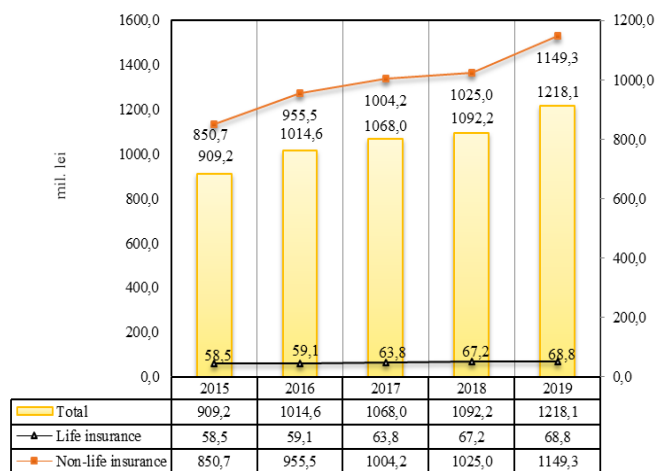
prezentate la data de 30.09.2019, dețineau un portofoliu de 865 989 contracte/polițe în vigoare, sau cu 53 904 contracte/polițe mai mult decât la 30.09.2018. Numărul contractelor/polițelor de asigurare în vigoare raportate de companiile de asigurări, care au practicat asigurări generale, constituia la data de 30.09.2019 – 839 772 unități, reprezentând 96,97% din totalul contractelor/polițelor în vigoare.

În sectorul asigurărilor de viață companiile au raportat un număr de 26 217 contracte/polițe în vigoare, reprezentând 3,03% din totalul contractelor/polițelor de asigurare în vigoare.

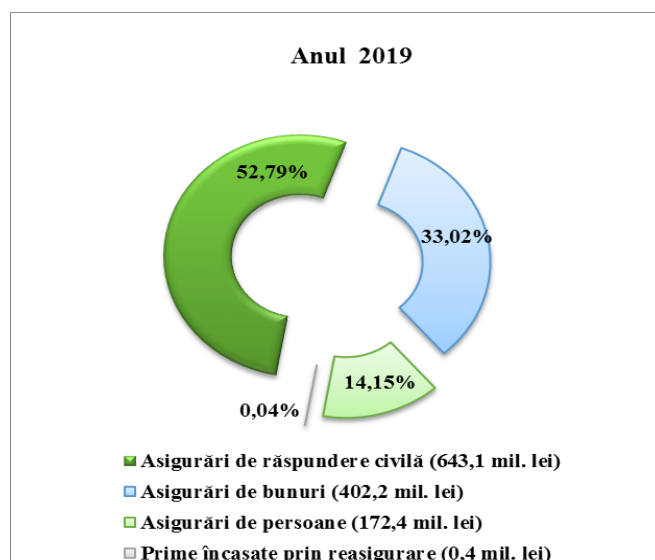
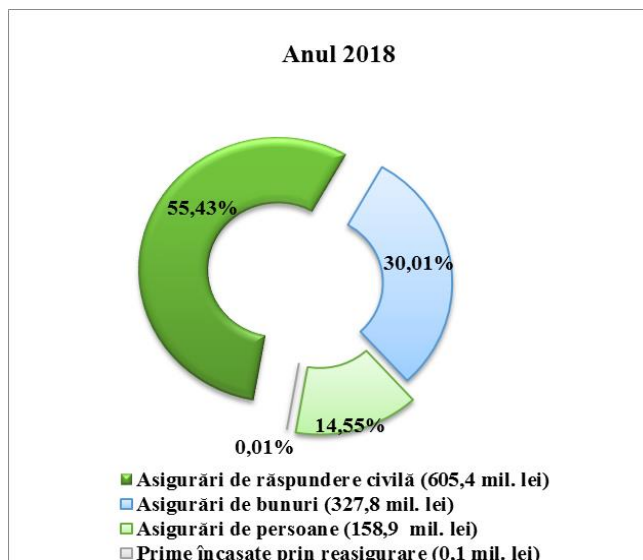
Indicatorii primelor brute subscrise pe obiect al asigurării în perioada de referință comparativ cu perioada similară a anului precedent, au înregistrat următoarele modificări. Asigurările de răspundere civilă (643,1 mil. lei) au crescut cu 6,23%, ceea ce constituie 37,7 mil. lei, asigurările de bunuri (402,2 mil. lei) au crescut cu 22,70%, ceea ce constituie 74,4 mil. lei, asigurările de persoane (172,4 mil. lei) s-au majorat cu 8,50%, sau cu 13,5 mil. lei și primele încasate pe riscurile primite în reasigurare au constituit 0,4 mil. lei.

Structura primelor brute subscrise în perioada ianuarie – septembrie 2019 s-a modificat, astfel ponderea asigurărilor obligatorii constituie 42,13% (513,2 mil. lei), respectiv asigurărilor facultative – 57,87% (704,9 mil. lei). Potrivit obiectului asigurării, asigurările de răspundere civilă reprezintă 52,79% din total, asigurările de bunuri – 33,02%, asigurările de persoane – 14,15% și primele încasate prin reasigurare – 0,04%. Structura primelor brute subscrise în ianuarie-septembrie 2018-2019 se prezintă în **Diagrama nr.12.**

Diagrama nr. 11 Prime brute subscrise în ianuarie-septembrie 2015-2019

Diagrama nr. 12 Structura primelor brute subscrise în ianuarie - septembrie 2018-2019

3.2. Despăgubiri și indemnizații de asigurare

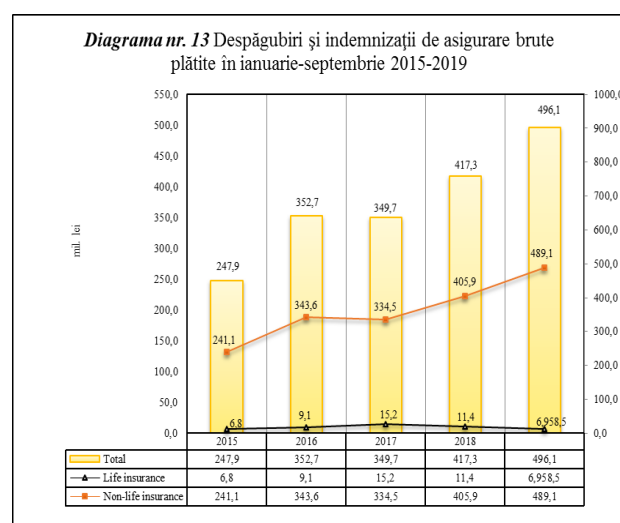
În ianuarie - septembrie 2019 companiile de asigurare au plătit despăgubiri și indemnizații de asigurare în sumă de 496,1 mil. lei, indicatorul respectiv fiind în creștere față de perioada similară a anului precedent cu 78,8 mil. lei sau cu 18,88%. Dinamica despăgubirilor și indemnizațiilor de asigurare plătite de asigurători în ianuarie-septembrie 2015-2019 se prezintă în **Tabelul nr. 6.**

Tabelul nr. 6. Despăgubirile și indemnizațiile de asigurare plătite în ianuarie - septembrie 2015-2019

Anul	Despăgubiri și indemnizații plătite (mil. lei)	Modificarea față de anul precedent	
		În mărime relativă (%)	În mărime absolută (mil. lei)
2015	247,9	-39,37	-161,0
2016	352,7	42,28	104,8
2017	349,7	-0,85	-3,0
2018	417,3	19,33	67,6
2019	496,1	18,88	78,8

Raportate la totalul primelor brute subscrise, despăgubirile plătite au constituit 40,73%, modificându-se cu o creștere în valoare absolută de 2,52 puncte procentuale față de perioada similară a anului precedent.

Asigurătorii care au desfășurat asigurări generale au plătit despăgubiri în sumă de 489,1 mil. lei sau 98,59% din totalul despăgubirilor plătite, iar asigurătorii care au desfășurat activitatea de asigurare de viață au plătit despăgubiri în sumă de 7,0 mil. lei, cota lor fiind de 1,41%. Dinamica despăgubirilor și indemnizațiilor de asigurare plătite în asigurări generale și în asigurări de viață în ianuarie-septembrie 2015-2019 se prezintă în **Diagrama nr. 13.**

Despăgubirile plătite, raportate la primele brute subscrise pentru asigurările generale, au reprezentat 42,56%, iar raportul pentru asigurările de viață constituie 10,17%.

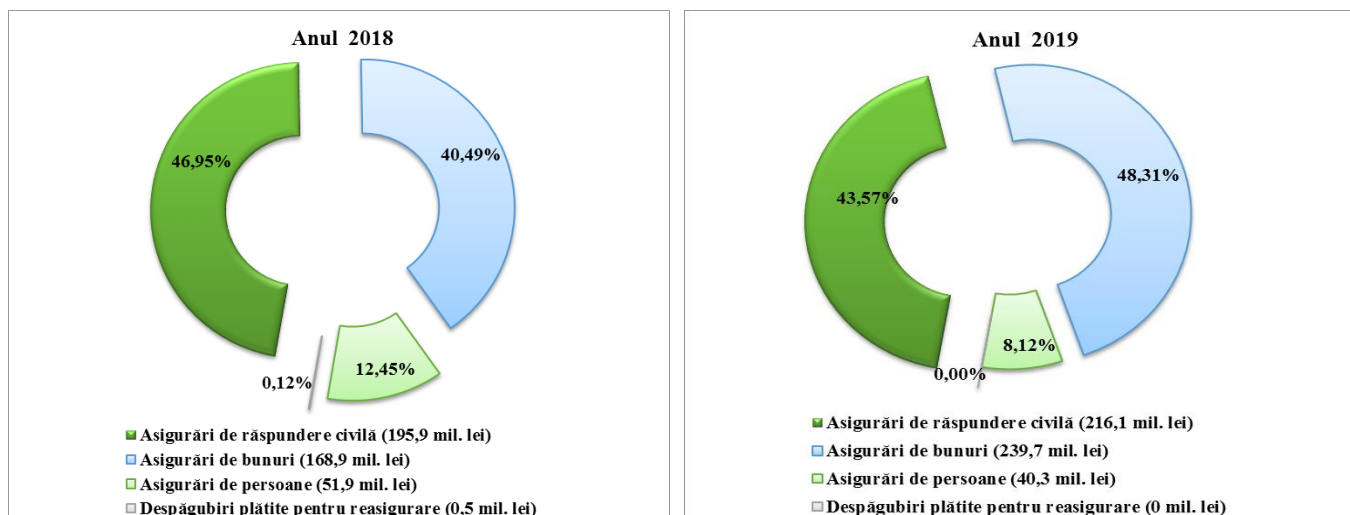
În perioada de referință despăgubirile plătite pentru asigurările de răspundere civilă (216,1 mil. lei) au înregistrat o creștere cu 20,2 mil. lei sau cu 10,31%, asigurările de bunuri (239,7 mil. lei) s-au majorat cu

70,8 mil. lei sau cu 41,92%, iar asigurările de persoane (40,3 mil. lei) s-au redus cu 11,6 mil. lei sau cu 22,35%.

În rezultat, structura despăgubirilor plătite la situația din 30.09.2019 s-a modificat: cota parte a despăgubirilor pentru asigurări de răspundere civilă s-a redus cu 3,38 puncte procentuale, iar cea pentru asigurări de bunuri a crescut cu 7,82 puncte procentuale, asigurările de persoane s-au redus cu 4,33 puncte procentuale (*Diagrama nr. 14*).

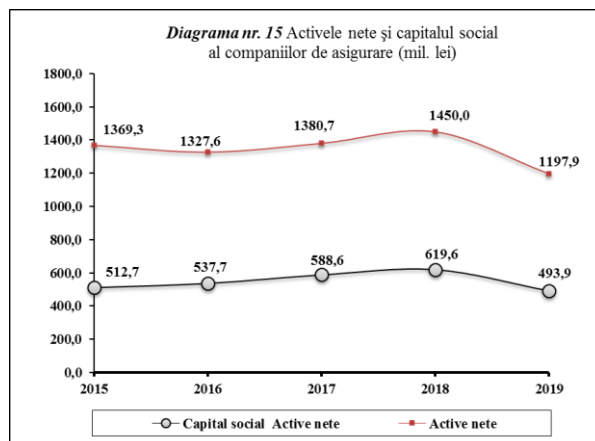
Despăgubirile plătite raportate la primele brute subscrise pentru asigurările obligatorii au constituit 39,42%, iar pentru asigurările facultative – 41,68%. Potrivit obiectului asigurării, despăgubirile plătite raportate la primele brute subscrise au reprezentat pentru asigurările de răspundere civilă – 33,60%, pentru asigurările de bunuri – 59,60%, pentru asigurările de persoane – 23,38%.

Diagrama nr. 14 Structura despăgubirilor și indemnizațiilor de asigurare în ianuarie - septembrie 2018-2019

3.3. Actiunile nete și capitalul social ale companiilor de asigurare

Actiunile nete ale companiilor de asigurare la 30.09.2019 au constituit 1 197,9 mil. lei. Modificări pozitive față de perioada similară a anului precedent au fost înregistrate la 9 companii, în volum de 101,2 mil. lei. În același timp indicatorul dat s-a redus la 5 companii cu 67,8 mil. lei. Valoarea totală a capitalului social vărsat de către asigurători a constituit 493,9 mil. lei, această modificare fiind influențată de majorarea capitalului social pentru trei companii de asigurări în sumă de 9,7 mil. lei (*Diagrama nr. 15*).

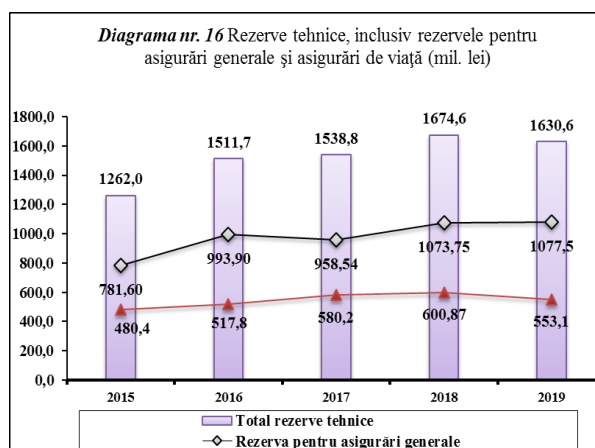

3.4. Rezervele de asigurare

Rezervele tehnice constituite de către asigurători la 30.09.2019 au cuantificat în total 1630,6 mil. lei, inclusiv aferente asigurărilor generale 1077,5 mil. lei (66,08% din volumul total), iar rezervele matematice și tehnice aferente asigurărilor de viață – 553,1 mil. lei (33,92%) (*Diagrama nr. 16*).

Rezervele constituite pentru riscurile asumate prin contractele de asigurări generale sunt:

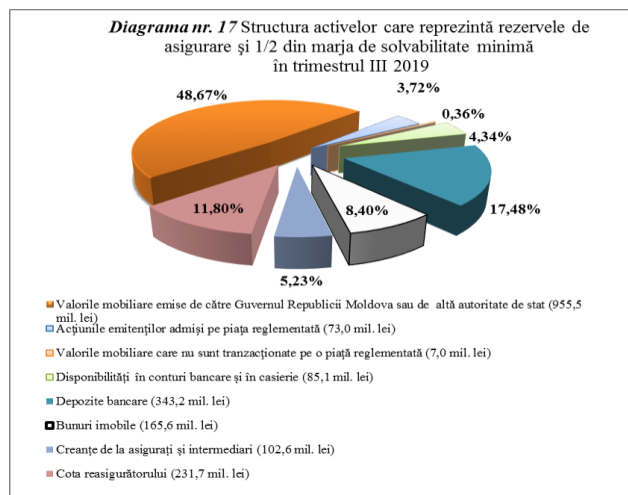
a) rezerva primei necâștigate în volum de 606,8 mil. lei (56,31% din valoarea totală a rezervelor aferente asigurărilor generale);

- b) rezerva de daune declarate, dar nesoluționate în volum de 261,2 mil. lei (24,24% din valoarea totală a rezervelor aferente asigurărilor generale);
- c) rezerva de daune neavizate și alte rezerve tehnice în volum de 209,6 mil. lei (19,45% din totalul rezervelor aferente asigurărilor generale).

Conform cerințelor stabilite, asigurătorii sunt obligați să plaseze rezervele de asigurare și marja de solvabilitate minimă în valori mobiliare, depozite bancare, disponibilități în conturi bancare curente, disponibilități în casierie, bunuri imobile, creanțe de la asigurați și intermediari.

Plasarea activelor admise să reprezinte rezervele de asigurare și o doime din marja de solvabilitate minimă ale companiilor de asigurare conform situației din 30.09.2019 se prezintă în **Diagrama nr.17.**

3.5. Reasigurarea

Volumul total al primelor cedate în reasigurare, cumulate pentru asigurări generale și de viață, a constituit în perioada de referință 260,8 mil. lei. Ponderea primelor, cedate în reasigurare, în volumul total de prime brute subscrise la 30.09.2019 a constituit 21,41%.

Principalii indicatori ai activității de reasigurare se prezintă în **Tabelul nr. 7.**

Tabelul nr. 7. Principalii indicatori ai primelor cedate în reasigurare în ianuarie - septembrie 2019, mil lei

Indicatori	Asigurări generale	Asigurări de viață	Total (generale și de viață)
Prime brute subscrise, mil. lei	1149,3	68,8	1218,1
Prime cedate în reasigurare, mil. lei	258,6	2,2	260,8
Ponderea primelor cedate în reasigurare în totalul primelor brute subscrise, %	22,50%	3,20%	21,41%

3.6. Rezultatele financiare ale companiilor de asigurare

Conform rezultatelor financiare, companiile de asigurare au raportat în perioada ianuarie – septembrie 2019 un profit net/pierdere netă de 54,9 mil. lei. Valoarea cumulată a profitului net înregistrată de către 10 companii de asigurări a constituit 95,5 mil. lei, iar cel mai mare profit a fost obținut de către CA „GRAWE CARAT ASIGURĂRI” S.A. (27,9 mil. lei). În același timp, 4 companii de asigurări au înregistrat pierdere financiară în sumă totală de 40,5 mil. lei.

IV. ACTIVITATEA ASOCIAȚIILOR DE ECONOMII ȘI ÎMPRUMUT

4.1. Indicatori generali

Conform situației din 30.09.2019 dețin licență de categoria A și B pentru desfășurarea activității asociațiilor de economii și împrumut 240 asociații, din care 176 licență de categoria A, 64 licență de categoria B, iar 1 asociație deține licența asociației centrale.

Dinamica indicatorilor de bază ai AEÎ este reflectată în **Tabelul nr.8.**

Tabelul nr. 8 Indicatorii generali privind activitatea AEÎ

Indicatori	30.09.2018	30.09.2019	2019 față de 2018 (%)
	Numărul membrilor AEÎ (persoane)	147 648	136 458
Numărul beneficiarilor de împrumuturi (persoane)	43 228	40 179	92,95
Numărul depunătorilor de economii (persoane)	7 244	7 196	99,34
Capital propriu (mil. lei)	275,62	320,45	116,26
Împrumuturi acordate (mil. lei)	831,69	933,28	112,22
Depuneri de economii (mil. lei)	490,19	569,76	116,23
Credite bancare și împrumuturi primite (mil. lei)	155,53	143,71	92,40

Numărul membrilor asociațiilor la data de 30.09.2019 s-a micșorat nesemnificativ cu 7,58% comparativ cu perioada similară a anului precedent, de la 136 458 persoane până la 147 648 persoane, iar numărul beneficiarilor de împrumuturi a constituit 40 179 persoane, micșorându-se cu 7,05% față de situația înregistrată la 30.09.2018.

Numărul depunătorilor de economii a constituit 7 196 persoane micșorându-se cu 0,66 % față de aceeași perioadă a anului precedent.

4.2. Portofoliul de împrumuturi acordate

Valoarea totală a împrumuturilor acordate membrilor asociațiilor la data de 30.09.2019 este de 933,28 mil. lei, fiind în creștere cu 12,22% față de valoarea înregistrată la finele trimestrului III 2018 (**Tabelul nr. 9**).

Conform situației la finele trimestrului III 2019, în structura portofoliului de împrumuturi consolidat al asociațiilor, 92,34% revin împrumuturilor pentru care se respectă condițiile contractuale (standarde), situația similară aceleiași perioadei a anului 2018 (**Tabelul nr. 9**).

Tabelul nr. 9 Structura portofoliului de împrumuturi acordate de către AEÎ (mil. lei)

Categorii	Împrumuturi acordate		2019 față de 2018 (%)
	30.09.2018	30.09.2019	
Standard	766,34	861,83	112,46
Supravegheat	28,00	22,42	80,07
Substandard	10,89	9,95	91,37
Dubios	7,49	10,13	135,25
Compromis	18,97	28,95	152,57
Total	831,69	933,28	112,22

4.3. Active

Conform situației la finele trimestrului III 2019, volumul consolidat al activelor asociațiilor a constituit 1 053,92 mil. lei. Ponderea maximă în totalul activelor revine împrumuturilor acordate și creanțelor privind dobânzile aferente diminuate cu valoarea provizionului, care a constituit 85,05%.

Structura activelor asociațiilor conform situației la finele trimestrului III 2018 și 2019 este prezentată în **Tabelul nr. 10.**

Tabelul nr. 10 Structura activelor AEÎ (mil. lei)

Active	30.09.2018	30.09.2019	Modificare absolută
Împrumuturi acordate și creanțe privind dobânzile aferente diminuate cu valoarea provizionului	805,85	896,32	111,23
Investiții financiare	72,17	83,55	115,77
Imobilizări necorporale și corporale	19,61	24,62	125,55
Numerar în casierie, la conturi curente și alte elemente de numerar	35,31	40,04	113,39
Alte active	8,12	9,39	115,64
TOTAL	941,06	1053,92	111,99

4.4. Capitalul propriu

Capitalul propriu consolidat al asociațiilor la data de 30.09.2019 a înregistrat valoarea de 320,45 mil. lei, fiind în creștere cu 44,83 mil. lei sau 16,27 % față de perioada similară a anului 2018. În trimestrul III 2019 asociațiile înregistrează profit net în mărime de 37,54 mil. lei.

Profitul nerepartizat al anilor precedenți constituie 266,14 mil. lei, fiind în creștere cu 35,64 mil. lei sau 15,46% față de anul 2018.

Structura capitalului propriu al asociațiilor de economii și împrumut la situația din 30.09.2019 este prezentată în **Tabelul nr. 11**.

Tabelul nr. 11 Structura capitalului propriu al AEÎ (mil. lei)

Capitalul Propriu	30.09.2018	30.09.2019	Modificare absolută
Cotele membrilor	15,7	15,33	97,64
Profitul nerepartizat (pierderea neacoperită) al anilor precedenți	230,5	266,14	115,46
Profitul net (pierderea netă) al anului de gestiune	28,3	37,54	132,65
Alte rezerve	0,9	1,63	181,11
Corectarea rezultatelor anilor precedenți	0,2	-0,22	110
Alte elemente de capital propriu	0,02	0,03	150
TOTAL	275,62	320,45	116,27

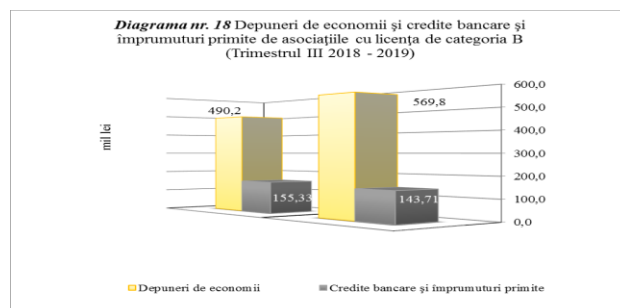
4.5. Depuneri de economii

La data de 30.09.2019 valoarea consolidată a depunerilor de economii atrase de asociațiile ce dețin licența de categoria B de la membri a constituit 569,76 mil. lei, majorându-se cu 16,23% comparativ cu valoarea acestui indicator înregistrată la aceeași dată a anului 2018. (**Tabelul nr. 12**)

Tabelul nr. 12 Structura depunerilor de economii după termenul de scadență (mil. lei)

Termenul de scadență	30.09.2018	30.09.2019	2019 față de 2018 (%)	Ponderea (%)	
				30.09.2018	30.09.2019
Până la 1 lună	24,0	31,35	130,63	4,9	5,5
De la 1 lună până la 3 luni	39,9	36,63	91,8	8,1	6,43
De la 3 luni până la 1 an	249,6	273,53	109,59	50,9	48,01
De la 1 an până la 3 ani	135,4	187,54	138,51	27,6	32,92
De la 3 ani până la 5 ani	39,4	35,60	90,36	8,0	6,25
Peste 5 ani	1,9	5,11	268,95	0,4	0,89
Total	490,2	569,76	116,23	100,0	100,0

Din totalul depunerilor de economii ponderea maximă revine depunerilor de economii cu termenul de scadență cuprins între trei luni și un an, care constituie 48,01%, în timp ce 32,92% reprezintă depunerile de economii ce au termenul de scadență de la 1 an până la 3 ani.

Volumul depunerilor de economii comparativ cu cel al creditelor bancare și al împrumuturilor primite este reflectat în **Diagrama nr.18.**

4.6. Rezultate financiare

La finele trimestrului III 2019 asociațiile au înregistrat profit net în volum de 37,54 mil. lei. Rezultatele financiare ale AEÎ sunt reflectate în **Tabelul nr. 13.**

Tabelul nr. 13 Rezultatele financiare ale AEÎ (mil. lei)

Indicatori	30.09.2018	30.09.2019	2019 față de 2018 (%)
Venituri din dobânzi	147,7	163,3	110,56
Cheltuieli privind dobânzile	49,1	50,52	102,89
Rezultatul net din constituirea și decontarea provizioanelor	-15,1	-10,42	69,01
Profit brut (pierdere brută)	83,4	102,36	122,73
Alte venituri din activitatea operațională	17,5	19,66	112,34
Cheltuieli administrative	71,1	83,24	117,07
Alte cheltuieli din activitatea operațională	2,6	2,85	109,62
Rezultatul din activitatea operațională: profit (pierdere)	27,3	35,93	131,61
Rezultatul din alte activități: profit (pierdere)	1,1	1,62	147,27
Profit (pierdere) pînă la impozitare	28,3	37,54	132,65
Cheltuieli privind impozitul pe venit	0,003	0,001	33,33
Profit net (pierdere netă) al perioadei de gestiune	28,3	37,54	132,65

V. ORGANIZAȚII DE CREDITARE NEBANCARĂ

La situația din 1 octombrie 2019, în Registrul organizațiilor de creditare nebanclară autorizate sunt înregistrate 165 de organizații de creditare nebanclară, cărora li se atribuie dreptul de a desfășura activități de creditare nebanclară în scopuri profesionale.

Conform rapoartelor prezentate pentru trimestrul III 2019, organizațiile de creditare nebanclară autorizate și reglementate de CNPF au respectat și îndeplinit cerințele privind mărimea minimă a capitalului social, care de la 01.04.2019 urma a fi de cel puțin 100 000 lei, precum și menținerea capitalului propriu în raport cu valoarea activelor la orice dată în mărime de cel puțin 5% (10 OCN nu s-au încadrat în respectivul indicator prudential).

Potrivit rapoartelor specifice prezentate de 162 OCN la finele trimestrului III, 571 299 de persoane au beneficiat de împrumuturi, suma împrumuturilor constituind 7 500,71 mil. lei, iar a leasingului financiar - 1 437,34 mil. lei.

VI. ACTIVITATEA BIROURILOR ISTORIILOR DE CREDIT

La situația din 30.09.2019, licențe pentru activitatea de prestare a serviciilor de formare, prelucrare și păstrare a istoriilor de credit, precum și de prezentare a rapoartelor de credit și de prestare a serviciilor aferente o dețin 3 birouri a istoriilor de credit.

Total participanți la schimbul informațional sunt 11 bănci comerciale, 7 organizații de creditare nebancară, 7 asociații de economii și împrumut și o asociație centrală de economii și împrumut și 2 persoane juridice prestatoare de servicii de telecomunicații.

Tabelul nr. 14 *Indicatori generali privind activitatea birourilor istoriilor de credit*

		TOTAL trim. III 2019	Total din momentul formării bazei de date	
Numărul contractelor de credit raportare de către sursele formării istoriilor de credit		147 229	1 792 275	
Numărul istoriilor de credit conținute în baza de date	<i>Pers/fizice</i>	102 661	1 127 337	
	<i>Pers/juridice</i>	629	20 342	
Numărul rapoartelor de credit prezentate	Utilizatorilor istoriilor de credit	<i>care conține informație</i>	194 350	
		<i>care nu conține informație</i>	205 201	
	Subiecților istoriilor de credit	<i>care conține informație</i>	158	1 991
		<i>care nu conține informație</i>	216	2 068